

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Druk nr 712

Warszawa, 13 czerwca 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o Państwowej Inspekcji Pracy.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Pana Roberta Drabę - Sekretarza Stanu, p.o. Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Łączę wyrazy szacunku

(-) Lech Kaczyński

USTAWA

z dnia 2006 r.

o Państwowej Inspekcji Pracy¹⁾

Rozdział 1

Organizacja Państwowej Inspekcji Pracy

Art. 1. Państwowa Inspekcja Pracy jest organem powołanym do sprawowania nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia w zakresie określonym w ustawie.

Art. 2. Państwowa Inspekcja Pracy podlega Sejmowi. Nadzór nad Państwową Inspekcją Pracy w zakresie określonym w ustawie sprawuje Rada Ochrony Pracy.

Art. 3. 1. Państwową Inspekcję Pracy stanowią: Główny Inspektorat Pracy, okręgowe inspektoraty pracy oraz pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy wykonujący lub nadzorujący czynności kontrolne, w tym inspektorzy pracy.

2. Państwową Inspekcją Pracy kieruje Główny Inspektor Pracy przy pomocy zastępców.

Art. 4. 1. Głównego Inspektora Pracy powołuje i odwołuje Marszałek Sejmu po zasięgnięciu opinii Rady Ochrony Pracy.

2. Główny Inspektor Pracy pełni obowiązki do dnia powołania jego następcy.

3. Zastępców Głównego Inspektora Pracy powołuje i odwołuje Marszałek Sejmu, na wniosek Głównego Inspektora Pracy.

Art. 5. 1. Okręgowy inspektorat pracy obejmuje zakresem swojej właściwości terytorialnej obszar jednego lub więcej województw. W okręgowych inspektoratach pracy mogą być tworzone oddziały.

2. Okręgowym inspektoratem pracy kieruje okręgowy inspektor pracy przy pomocy zastępców.

3. Okręgowych inspektorów pracy oraz ich zastępców powołuje i odwołuje Główny Inspektor Pracy.

¹⁾Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 24 listopada 1999 r. o Służbie Celnej, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawę z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych oraz ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Art. 6. 1. Marszałek Sejmu na wniosek Głównego Inspektora Pracy ustali, w drodze zarządzenia:

- 1) statut Państwowej Inspekcji Pracy, określający jej organizację wewnętrzną;
- 2) siedziby i zakres terytorialnej właściwości okręgowych inspektoratów pracy.

2. Zarządzenia Marszałka Sejmu w sprawach, o których mowa w ust. 1, podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 7. 1. Powołuje się Radę Ochrony Pracy, zwaną dalej „Radą”, jako organ nadzoru w sprawach dotyczących prawa pracy, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy, a także legalności zatrudnienia oraz działalności Państwowej Inspekcji Pracy.

2. W skład Rady wchodzi 30 członków, w tym przewodniczący, zastępcy przewodniczącego, sekretarz i członkowie, których powołuje i odwołuje Marszałek Sejmu. Kadencja Rady trwa cztery lata.

3. Członków Rady powołuje się spośród posłów, senatorów i kandydatów zgłoszonych przez Prezesa Rady Ministrów oraz przez organizacje związkowe i organizacje pracodawców reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz.U. Nr 100, poz. 1080 z późn. zm.²), a także przez inne organizacje społeczne zajmujące się problematyką ochrony pracy. Do Rady powołuje się także ekspertów i przedstawicieli nauki.

4. W skład Rady nie można powołać pracownika Państwowej Inspekcji Pracy, chyba że korzysta on z urlopu bezpłatnego udzielonego w celu wykonywania funkcji z wyboru.

5. Zasady reprezentacji w Radzie oraz wysokość diety członków Rady za udział w jej pracach określa Marszałek Sejmu w drodze zarządzenia.

6. Do zadań Rady należy wyrażanie stanowiska w sprawach z zakresu działania Państwowej Inspekcji Pracy, w szczególności dotyczących:

- 1) programów działalności i zadań Państwowej Inspekcji Pracy;
- 2) okresowych ocen działalności Państwowej Inspekcji Pracy oraz wniosków wynikających z tych ocen;
- 3) problemów ochrony pracy o zasięgu ogólnokrajowym.

7. Rada wyraża opinię o kandydatach na stanowiska Głównego Inspektora Pracy i jego zastępców oraz okręgowych inspektorów pracy.

8. Rada działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, zatwierdzonego przez Marszałka Sejmu.

Art. 8. 1. Państwowa Inspekcja Pracy prowadzi placówkę szkoleniową Ośrodek Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy im. Profesora Jana Rosnera we Wrocławiu.

² Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1793 i 1800, z 2002 r. Nr 10, poz. 89 i Nr 240, poz. 2056 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.

2. Do zadań Ośrodka należy szkolenie i doskonalenie kadr Państwowej Inspekcji Pracy oraz upowszechnianie wiedzy, informacja i doradztwo w zakresie ochrony pracy.

3. Główny Inspektor Pracy nadaje Ośrodkowi statut oraz, na wniosek dyrektora Ośrodka, określa jego szczegółową organizację wewnętrzną.

Art. 9. 1. Główny Inspektor Pracy nadaje uprawnienia rzeczoznawcy do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy na wniosek Komisji Kwalifikacyjnej do Oceny Kandydatów na Rzeczoznawców, zwanej dalej "Komisją", oraz prowadzi centralny rejestr wydanych uprawnień.

2. Uprawnienia rzeczoznawcy do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, zwanego dalej "rzeczoznawcą", mogą być nadane osobie, która:

- 1) ukończyła wyższe studia techniczne o kierunku odpowiadającym zakresowi opiniowania projektów;
- 2) legitymuje się co najmniej 5-letnią praktyką zawodową związaną z opiniowanymi projektami obiektów budowlanych w danej grupie projektowej;
- 3) ukończyła kurs przygotowujący do opiniowania projektów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, przeprowadzony w jednostce organizacyjnej upoważnionej przez Głównego Inspektora Pracy, według programu zatwierdzonego przez Głównego Inspektora Pracy;
- 4) złożyła, z wynikiem pozytywnym, egzamin przed Komisją.

3. Nadane uprawnienia upoważniają rzeczoznawcę do opiniowania projektów nowo budowanych lub przebudowywanych obiektów budowlanych albo ich części, w których przewiduje się pomieszczenia pracy, pod względem zgodności z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymaganiami ergonomii, w jednej lub więcej grupach uprawnień.

4. Główny Inspektor Pracy, z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwego okręgowego inspektora pracy, może cofnąć uprawnienia rzeczoznawcy w przypadku wydania przez niego opinii naruszającej w sposób rażący przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy. Główny Inspektor Pracy może także cofnąć uprawnienia rzeczoznawcy na wniosek okręgowego inspektora pracy, właściwego ze względu na lokalizację obiektu budowlanego, w przypadku stwierdzenia podczas odbioru tego obiektu lub jego eksploatacji, że w opinii wydanej przez rzeczoznawcę nie uwzględniono istotnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Decyzja o cofnięciu uprawnień rzeczoznawcy powinna być podjęta po uprzednim rozpatrzeniu jego wyjaśnień.

5. Członków Komisji powołuje Główny Inspektor Pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy spośród ekspertów zgłoszonych przez Państwową Inspekcję Pracy, Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, Zarząd Główny Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa oraz Zarząd Główny Stowarzyszenia Elektryków Polskich. W skład Komisji wchodzi 8 osób.

6. Główny Inspektor Pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy może odwołać członka Komisji w przypadku:

- 1) cofnięcia zgłoszenia kandydatury przez wnioskodawcę;
- 2) systematycznego nieuczestniczenia w pracach Komisji.

7. Członkowie Komisji otrzymują za udział w pracach Komisji wynagrodzenie oraz diety i zwrot kosztów podróży – na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

8. Koszty związane z przygotowaniem kandydatów na rzeczoznawców, podnoszeniem kwalifikacji przez rzeczoznawców oraz nadawaniem uprawnień rzeczoznawcom, ustalone przez Głównego Inspektora Pracy, ponosi odpowiednio kandydat na rzeczoznawcę lub rzeczoznawca.

9. Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z Głównym Inspektorem Pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki oraz tryb nadawania i cofania uprawnień rzeczoznawców, a także wymagania dotyczące przygotowania kandydatów na rzeczoznawców i podnoszenia kwalifikacji przez rzeczoznawców, biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, dotychczasową praktykę zawodową w zakresie opiniowania projektów obiektów budowlanych, a także konieczność okresowego szkolenia;
- 2) wykaz grup projektowych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, grup uprawnień rzeczoznawców, o których mowa w ust. 3, wzór uprawnień rzeczoznawcy, wzór klauzuli i pieczęci imiennej oraz rejestru opiniowanych projektów;
- 3) wymagania dotyczące opinii rzeczoznawców o projektach nowo budowanych lub przebudowywanych obiektów budowlanych albo ich części, w których przewiduje się wykonywanie pracy, oraz tryb postępowania odwoławczego od tych opinii, biorąc pod uwagę specyfikę, charakter i przeznaczenie obiektu budowlanego, a także zgodność przyjętych rozwiązań z obowiązującymi przepisami i normami;
- 4) tryb powoływania i odwoływania członków Komisji, sposób działania tej Komisji i przeprowadzania egzaminu;
- 5) wysokość wynagrodzenia członków Komisji;
- 6) sposób ustalania kosztów kursu przygotowującego kandydatów na rzeczoznawców oraz kursu podnoszącego kwalifikacje rzeczoznawców.

Rozdział 2

Zadania Państwowej Inspekcji Pracy

Art. 10. 1. Do zadań Państwowej Inspekcji Pracy należy:

- 1) nadzór i kontrola przestrzegania przez pracodawców przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów dotyczących stosunku pracy, wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, czasu pracy, urlopów, uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, zatrudniania młodocianych i osób niepełnosprawnych;

- 2) kontrola przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przy projektowaniu budowy, przebudowy i modernizacji zakładów pracy oraz stanowiących ich wyposażenie maszyn i innych urządzeń technicznych oraz technologii;
- 3) kontrola legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, wykonywania działalności oraz kontrola przestrzegania obowiązku:
 - a) informowania powiatowych urzędów pracy o zatrudnieniu bezrobotnego lub powierzeniu mu wykonywania innej pracy zarobkowej,
 - b) informowania powiatowych urzędów pracy przez bezrobotnych o podjęciu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności,
 - c) opłacania składek na Fundusz Pracy;
 - d) dokonania wpisu do rejestru agencji zatrudnienia działalności, której prowadzenie jest uzależnione od uzyskania wpisu do tego rejestru,
 - e) prowadzenia agencji zatrudnienia zgodnie z warunkami określonymi w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 4) kontrola legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców;
- 5) uczestnictwo w przejmowaniu do eksploatacji wybudowanych lub przebudowanych zakładów pracy albo ich części w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach;
- 6) kontrola wyrobów wprowadzanych do obrotu pod względem spełniania przez nie wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, określonych w odrębnych przepisach;
- 7) badanie i analizowanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz kontrola stosowania środków zapobiegających tym wypadkom;
- 8) analizowanie przyczyn chorób zawodowych oraz kontrola stosowania środków zapobiegających tym chorobom;
- 9) współdziałanie z organami ochrony środowiska w zakresie kontroli przestrzegania przez pracodawców przepisów o przeciwdziałaniu zagrożeniom dla środowiska;
- 10) kontrola przestrzegania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, określonych w ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. Nr 76, poz. 811 z późn. zm.³);
- 11) opiniowanie projektów aktów prawnych z zakresu prawa pracy;
- 12) inicjowanie prac badawczych w dziedzinie przestrzegania prawa pracy, a w szczególności bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 13) inicjowanie przedsięwzięć w sprawach ochrony pracy w rolnictwie indywidualnym;
- 14) udzielanie porad i informacji technicznych służących eliminowaniu zagrożeń dla życia i zdrowia pracowników, a także porad i informacji w zakresie przestrzegania prawa pracy;

³ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 41, poz. 365, z 2003 r. Nr 130, poz. 1187, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2006 r. Nr 50, poz. 360.

- 15) prawo wnoszenia powództw, a za zgodą osoby zainteresowanej - uczestnictwo w postępowaniu przed sądem pracy, w sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy;
- 16) wydawanie i cofanie zezwoleń w przypadkach, o których mowa w art. 304⁵ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.⁴);
- 17) udzielanie na pisemny wniosek osoby zainteresowanej informacji o minimalnych warunkach zatrudnienia pracowników, określonych w dziale drugim rozdziale II a ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.⁴);
- 18) współpraca z urzędami państw członkowskich Unii Europejskiej odpowiedzialnymi za nadzór nad warunkami pracy i zatrudnienia pracowników, polegająca na:
 - a) udzielaniu informacji o warunkach zatrudnienia pracowników skierowanych do wykonywania pracy na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej na określony czas, przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) informowaniu o stwierdzonych wykroczeniach przeciwko prawom pracowników skierowanych do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na określony czas przez pracodawcę mającego siedzibę w państwie będącym członkiem Unii Europejskiej,
 - c) wskazywaniu organu nadzoru nad rynkiem pracy, właściwego do udzielania żądanej informacji ze względu na zakres jego działania;
- 19) ściganie wykroczeń przeciwko prawom pracownika określonych w Kodeksie pracy, a także innych wykroczeń związanych z wykonywaniem pracy zarobkowej, gdy ustawa tak stanowi, oraz wykroczeń o których mowa w art. 119-123 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.⁵), a także wykroczeń o których mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji (Dz.U. Nr 79 poz. 550) oraz udział w postępowaniu w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 20) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie i przepisach szczególnych.

2. Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Pracy należy ponadto nadzór i kontrola zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy:

- 1) osobom fizycznym wykonującym pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę;
- 2) przez podmioty organizujące pracę wykonywaną przez osoby fizyczne na innej podstawie niż stosunek pracy, w ramach prac społecznie użytecznych;

⁴ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 136, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1676, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398.

⁵ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366 i Nr 175, poz. 1462.

- 3) osobom przebywającym w zakładach karnych i zakładach poprawczych, wykonującym pracę w miejscach wyznaczonych poza tymi zakładami, a także żołnierzom w służbie czynnej, wykonującym powierzone im prace.

3. Państwowa Inspekcja Pracy sprawuje także nadzór i kontrolę zapewnienia przez pracodawcę bezpiecznych i higienicznych warunków zajęć odbywanych na jego terenie przez studentów i uczniów niebędących pracownikami.

Art. 11. W razie stwierdzenia naruszenia przepisów prawa pracy właściwe organy Państwowej Inspekcji Pracy są uprawnione do:

- 1) w przypadku, gdy naruszenie dotyczy przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy - nakazania usunięcia stwierdzonych uchybień w ustalonym terminie;
- 2) nakazania: wstrzymania prac lub działalności, gdy naruszenie powoduje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia pracowników lub innych osób wykonujących te prace lub prowadzących działalność; skierowania do innych prac pracowników lub innych osób dopuszczonych do pracy wbrew obowiązującym przepisom przy pracach wzbronionych, szkodliwych lub niebezpiecznych albo pracowników lub innych osób dopuszczonych do pracy przy pracach niebezpiecznych, jeżeli pracownicy ci lub osoby nie posiadają odpowiednich kwalifikacji; nakazy w tych sprawach podlegają natychmiastowemu wykonaniu;
- 3) nakazania pracodawcy wypłaty należnego wynagrodzenia za pracę, a także innego świadczenia przysługującego pracownikowi; nakazy w tych sprawach podlegają natychmiastowemu wykonaniu;
- 4) nakazania, w przypadku stwierdzenia, że stan bezpieczeństwa i higieny pracy zagraża życiu lub zdrowiu pracowników, zaprzestania prowadzenia działalności bądź działalności określonego rodzaju;
- 5) nakazania ustalenia, w określonym terminie, okoliczności i przyczyn wypadku;
- 6) skierowania wystąpienia, w razie stwierdzenia innych naruszeń niż wymienione w pkt 1-5, do pracodawcy o ich usunięcie, a także o wyciągnięcie konsekwencji w stosunku do osób winnych.

Art. 12. W postępowaniu przed organami Państwowej Inspekcji Pracy w sprawach nieuregulowanych w ustawie bądź przepisach wydanych na jej podstawie albo w przepisach szczególnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz.1071 z późn. zm.⁶).

Art. 13. Kontroli Państwowej Inspekcji Pracy podlegają wszyscy pracodawcy oraz inne podmioty, na rzecz których jest świadczona praca przez osoby fizyczne, bez względu na podstawę świadczenia tej pracy, zwani dalej „podmiotami kontrolowanymi”.

⁶ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz.984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387 z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524.

Art. 14. 1. Państwowa Inspekcja Pracy przy realizacji swoich zadań współdziała ze związkami zawodowymi, organizacjami pracodawców, organami samorządu załogi, radami pracowników oraz ze społeczną inspekcją pracy, a także organami administracji państwowej i organami samorządu terytorialnego.

2. Państwowa Inspekcja Pracy może, na wniosek związków zawodowych, prowadzić szkolenie i instruktaż oraz udzielać pomocy w szkoleniu społecznych inspektorów pracy, a także podejmować działania na rzecz doskonalenia i zwiększenia skuteczności działania społecznej inspekcji pracy.

Art. 15. W razie uzasadnionej potrzeby oraz w celu zapewnienia bezpieczeństwa kontrolującym, organy Policji są obowiązane, na wniosek inspektora pracy, do udzielenia stosownej pomocy.

Art. 16. Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi tryb i formy współdziałania innych organów nadzoru i kontroli z Państwową Inspekcją Pracy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz legalności zatrudnienia, mając na względzie zapewnienie sprawnego i efektywnego współdziałania.

Rozdział 3

Zakres działania organów Państwowej Inspekcji Pracy

Art. 17. Organami Państwowej Inspekcji Pracy są:

- 1) Główny Inspektor Pracy;
- 2) okręgowi inspektorzy pracy.

Art. 18. 1. Do zakresu działania Głównego Inspektora Pracy należy:

- 1) kierowanie działalnością Głównego Inspektoratu Pracy i okręgowych inspektorów pracy;
- 2) rozpatrywanie odwołań od decyzji okręgowych inspektorów pracy;
- 3) przeprowadzanie, w razie potrzeby, kontroli przestrzegania prawa pracy z pominięciem właściwości miejscowej okręgowych inspektoratów pracy, a także poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli stosunek pracy podlega przepisom polskiego prawa pracy;
- 4) wydawanie w pierwszej instancji decyzji okręgowych inspektorów pracy, podjętych w wyniku kontroli, o których mowa w pkt 3;
- 5) rozpatrywanie wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy w przypadku decyzji, o których mowa w pkt 4;
- 6) opracowywanie rocznych i wieloletnich programów działania Państwowej Inspekcji Pracy;
- 7) sprawowanie ogólnego nadzoru nad:

- a) przestrzeganiem prawa pracy oraz przedkładanie właściwym organom ocen, opinii i wniosków w tej dziedzinie,
 - b) postępowaniem mandatowym w sprawach o wykroczenia, o których mowa w art. 95 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. Nr 106, poz. 1148 z późn. zm.⁷);
- 8) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących prawa pracy oraz inicjowanie prac legislacyjnych w tej dziedzinie;
 - 9) inicjowanie przedsięwzięć w zakresie wdrażania postępu technicznego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - 10) przedstawianie wniosków w sprawach nauczania i szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, organizowanie i prowadzenie szkolenia inspektorów pracy oraz nadzór nad działalnością Ośrodka Szkolenia, o którym mowa w art. 8;
 - 11) prowadzenie działalności wydawniczej i promocyjnej w zakresie ochrony pracy;
 - 12) udział w pracach komisji rządowych badających wypadki przy pracy;
 - 13) sporządzanie i przedkładanie informacji i sprawozdań, o których mowa w ust. 3;
 - 14) nadawanie i cofanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, o których mowa w art. 9.

2. Główny Inspektor Pracy udostępnia ministrowi właściwemu do spraw pracy zbiorcze wyniki kontroli oraz oceny przestrzegania prawa pracy, w tym przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz legalności zatrudnienia.

3. Główny Inspektor Pracy przedstawia Sejmowi oraz Radzie Ministrów, nie później niż do 30 czerwca następnego roku kalendarzowego, informacje z działalności Państwowej Inspekcji Pracy oraz coroczne sprawozdanie z jej działalności wraz z wynikającymi z tej działalności wnioskami dotyczącymi przestrzegania prawa pracy oraz przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.⁵) w zakresie określonym w art. 10 ust. 1 pkt 3 i 4, przez podmioty kontrolowane i organy sprawujące nadzór nad przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami organizacyjnymi.

4. Sprawozdanie roczne, o którym mowa w ust. 3, Główny Inspektor Pracy przedstawia Radzie Ochrony Pracy oraz podaje do wiadomości publicznej.

5. Główny Inspektor Pracy wykonuje swoje zadania przy pomocy podległego mu Głównego Inspektoratu Pracy.

6. Główny Inspektor Pracy może upoważnić swoich zastępców oraz inspektorów pracy zatrudnionych w Głównym Inspektoracie Pracy do wydawania w jego imieniu decyzji, o których mowa w art. 11 pkt 1-5, wystąpień, o których mowa w art. 11 pkt 6, a także decyzji administracyjnych oraz innych rozstrzygnięć i wniosków, o których mowa w odrębnych przepisach.

7. Główny Inspektor Pracy może upoważnić swoich zastępców oraz pracowników wykonujących czynności nadzorcze, zatrudnionych w Głównym

⁷ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 109, poz. 1031 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 128, poz. 1351 oraz z 2005 r. Nr 132, poz. 1103 i Nr 143, poz. 1203.

Inspektoracie Pracy, do rozpatrywania w jego imieniu wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy, w przypadku decyzji o których mowa w ust. 1 pkt 4, oraz odwołań od decyzji okręgowych inspektorów pracy.

8. Główny Inspektor Pracy dokonuje czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec pracowników Głównego Inspektoratu Pracy oraz pracowników wykonujących lub nadzorujących czynności kontrolne.

Art. 19. 1. Do zakresu działania okręgowego inspektora pracy należy w szczególności:

- 1) kierowanie działalnością okręgowego inspektoratu pracy, nadzór nad działalnością inspektorów pracy oraz koordynacja ich działalności;
- 2) dokonywanie podziału zadań między inspektorów pracy z uwzględnieniem ich kwalifikacji zawodowych;
- 3) zatwierdzanie planów pracy, sporządzanych przez inspektorów pracy;
- 4) nadzorowanie i przeprowadzanie kontroli przestrzegania prawa pracy na terenie objętym zakresem właściwości okręgowego inspektoratu pracy, z zastrzeżeniem art.20;
- 5) wydawanie w pierwszej instancji decyzji, podjętych w wyniku kontroli, o których mowa w pkt 4;
- 6) prowadzenie ewidencji pracodawców działających na obszarze jego właściwości;
- 7) sporządzanie okresowych sprawozdań z działalności okręgowego inspektoratu pracy;
- 8) powiadamianie marszałka właściwego województwa o stwierdzonych przypadkach naruszenia warunków prowadzenia agencji zatrudnienia określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 9) powiadamianie właściwego starosty o stwierdzonych przypadkach naruszenia przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przez bezrobotnego oraz przez pracodawcę.

2. Okręgowy inspektor pracy wykonuje swoje zadania przy pomocy okręgowego inspektoratu pracy.

3. Okręgowy inspektor pracy może upoważnić swoich zastępców oraz inspektorów pracy zatrudnionych w okręgowym inspektoracie pracy do wydawania w jego imieniu decyzji, o których mowa art. 11 pkt 1-3 i 5, wystąpień, o których mowa w art. 11 pkt 6, a także decyzji administracyjnych oraz innych rozstrzygnięć i wniosków, o których mowa w odrębnych przepisach.

4. Okręgowy inspektor pracy dokonuje czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec pracowników okręgowego inspektoratu pracy, z wyłączeniem pracowników, o których mowa w art. 18 ust. 8.

Art. 20. Główny Inspektor Pracy może wyznaczyć okręgowego inspektora pracy do wykonania określonych czynności kontrolnych na obszarze działania innego okręgowego inspektoratu pracy, a także poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie stosunek pracy podlega przepisom polskiego prawa pracy.

Art. 21. 1. Okręgowy inspektor pracy sporządza roczne sprawozdanie z działalności inspektoratu zawierające ocenę stanu przestrzegania prawa pracy, w szczególności stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia na obszarze okręgu.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, okręgowy inspektor pracy przedstawia w terminie do ostatniego dnia lutego następnego roku kalendarzowego Głównemu Inspektorowi Pracy oraz właściwemu wojewodzie i marszałkowi województwa.

Rozdział 4

Postępowanie kontrolne

Art. 22. Postępowanie kontrolne ma na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia oraz udokumentowanie dokonanych ustaleń.

Art. 23. 1. Kontrole przeprowadzają inspektorzy pracy zatrudnieni w okręgowych inspektoratach pracy na obszarze właściwości tego inspektoratu pracy.

2. Kontrole, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 3, przeprowadzają inspektorzy pracy zatrudnieni w Głównym Inspektoracie Pracy.

3. Kontrole, o których mowa w ust. 1 i 2, wspólnie z właściwymi inspektorami pracy, mogą również przeprowadzać pracownicy nadzorujący czynności kontrolne oraz podinspektorzy pracy, na podstawie imiennego upoważnienia, wydanego odpowiednio przez Głównego Inspektora Pracy lub okręgowego inspektora pracy.

Art. 24. 1. W toku postępowania kontrolnego inspektor pracy ma prawo:

- 1) swobodnego wstępu na teren oraz do obiektów i pomieszczeń podmiotu kontrolowanego;
- 2) przeprowadzania oględzin obiektów, pomieszczeń, stanowisk pracy, maszyn i urządzeń oraz przebiegu procesów technologicznych i pracy;
- 3) żądania od podmiotu kontrolowanego oraz od wszystkich pracowników lub osób, które są lub były zatrudnione, albo które wykonują lub wykonywały pracę na jego rzecz na innej podstawie niż stosunek pracy, pisemnych i ustnych informacji w sprawach objętych kontrolą oraz wzywania i przesłuchiwania tych osób w związku z przeprowadzaną kontrolą;
- 4) żądania okazania dokumentów dotyczących budowy, przebudowy lub modernizacji oraz uruchomienia zakładu pracy, planów i rysunków technicznych, dokumentacji technicznej i technologicznej, wyników ekspertyz, badań i pomiarów dotyczących produkcji bądź innej działalności podmiotu kontrolowanego, jak również dostarczenia mu próbek surowców i materiałów używanych, wytwarzanych lub powstających w toku produkcji, w ilości niezbędnej do przeprowadzenia analiz lub badań, gdy mają one związek z przeprowadzaną kontrolą;

- 5) żądania przedłożenia akt osobowych i wszelkich dokumentów związanych z wykonywaniem pracy przez pracowników lub osoby świadczące pracę na innej podstawie niż stosunek pracy;
- 6) zapoznania się z decyzjami wydanymi przez inne organy kontroli i nadzoru nad warunkami pracy oraz ich realizacją;
- 7) utrwalania przebiegu i wyników oględzin, o których mowa w pkt 2, za pomocą aparatury i środków technicznych służących do utrwalania obrazu lub dźwięku;
- 8) wykonywania niezbędnych dla celów kontroli odpisów lub wyciągów z dokumentów, jak również zestawień i obliczeń sporządzanych na podstawie dokumentów, a w razie potrzeby żądania ich od podmiotu kontrolowanego;
- 9) sprawdzania tożsamości osób wykonujących pracę;
- 10) korzystania z pomocy biegłych i specjalistów.

Art. 25. 1. Inspektorzy pracy są uprawnieni do przeprowadzania, bez uprzedzenia i o każdej porze dnia i nocy, kontroli przestrzegania przepisów prawa pracy, w szczególności stanu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kontroli przestrzegania przepisów dotyczących legalności zatrudnienia w zakresie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3-4.

2. Kontrolę przeprowadza się po okazaniu legitymacji służbowej, z zastrzeżeniem ust. 3 i 5.

3. Kontrolę przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 z późn. zm.⁸) przeprowadza się po okazaniu legitymacji służbowej i upoważnienia do jej przeprowadzenia.

4. Upoważnienie do przeprowadzania kontroli u przedsiębiorcy, o którym mowa w ust. 3, powinno zawierać następujące dane:

- 1) wskazanie podstawy prawnej przeprowadzenia kontroli;
- 2) oznaczenie organu kontroli;
- 3) imię i nazwisko, stanowisko służbowe osoby upoważnionej do przeprowadzenia kontroli oraz numer jej legitymacji służbowej;
- 4) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 5) oznaczenie podmiotu objętego kontrolą;
- 6) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 7) podpis osoby udzielającej upoważnienia, z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 8) pouczenie kontrolowanego podmiotu o jego prawach i obowiązkach;
- 9) datę i miejsce wystawienia upoważnienia.

5. Jeżeli okoliczności faktyczne uzasadniają niezwłoczne podjęcie kontroli u przedsiębiorcy, może być ona podjęta po okazaniu legitymacji służbowej.

⁸ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2777, z 2005 r. Nr 33, poz. 289, Nr 94, poz. 788, Nr 143, poz. 1199, Nr 175, poz. 1460, Nr 177, poz. 1468, Nr 178, poz. 1480, Nr 179, poz. 1485, Nr 180, poz. 1494 i Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 127.

Kontrolowanemu należy niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia podjęcia kontroli, okazać upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawierające dane, o których mowa w ust. 4.

6. Okręgowi inspektorzy pracy mogą upoważnić swoich zastępców oraz nadinspektorów pracy – kierowników oddziałów do wydawania upoważnień, o których mowa w ust. 3 i 5.

7. Kontrole, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 3, mogą przeprowadzać inspektorzy pracy zatrudnieni w Głównym Inspektoracie Pracy, na podstawie imiennego upoważnienia wydanego przez Głównego Inspektora Pracy, określającego podmiot kontrolowany i podstawę prawną do podjęcia kontroli. W przypadku kontroli u przedsiębiorcy przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

8. Główny Inspektor Pracy może upoważnić swoich zastępców do wydawania upoważnień, o których mowa w ust. 7.

Art. 26. Biegli i specjaliści biorą udział w kontroli na podstawie imiennego upoważnienia wydanego odpowiednio przez Głównego Inspektora Pracy lub okręgowego inspektora pracy.

Art. 27. 1. Kontrolę przeprowadza się w siedzibie podmiotu kontrolowanego oraz w innych miejscach wykonywania jego zadań lub przechowywania dokumentów finansowych i kadrowych.

2. Poszczególne czynności kontrolne mogą być wykonywane także w siedzibie jednostki organizacyjnej Państwowej Inspekcji Pracy.

3. Przed podjęciem czynności kontrolnych inspektor pracy zgłasza swoją obecność podmiotowi kontrolowanemu, z wyjątkiem przypadków, gdy zgłoszenie to mogłoby mieć wpływ na wynik kontroli.

4. Inspektor pracy jest upoważniony do swobodnego poruszania się po terenie podmiotu kontrolowanego bez obowiązku uzyskiwania przepustki oraz jest zwolniony od rewizji osobistej, jeżeli przewiduje ją wewnętrzny regulamin podmiotu kontrolowanego.

Art. 28. Podmiot kontrolowany ma obowiązek zapewnić inspektorowi pracy warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności niezwłocznie przedstawić żądane dokumenty i materiały, zapewnić terminowe udzielanie informacji przez osoby, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 3, udostępnić urządzenia techniczne oraz, w miarę możliwości, oddzielne pomieszczenie z odpowiednim wyposażeniem.

Art. 29. Inspektor pracy, przystępując do sprawdzenia tożsamości osoby wykonującej pracę, jest obowiązany okazać legitymację służbową w taki sposób, aby osoba ta mogła odczytać i zanotować jego dane osobowe.

Art. 30. 1. W toku wykonywania czynności kontrolnych inspektor pracy współdziała ze związkami zawodowymi, organami samorządu załogi, radami pracowników i społeczną inspekcją pracy.

2. Współdziałanie, o którym mowa w ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) informowaniu o tematyce i zakresie przeprowadzanej kontroli;

- 2) analizowaniu zgłoszonych uwag i spostrzeżeń;
- 3) informowaniu o wynikach kontroli i podjętych decyzjach;
- 4) udzielaniu porad i informacji z zakresu prawa pracy.

Art. 31. Podczas wykonywania czynności kontrolnych inspektor pracy oraz osoby, o których mowa w art. 26, obowiązani są do przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych oraz przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 32. 1. Ustalenia kontroli dokumentowane są, z zastrzeżeniem ust. 10, w formie protokołu.

2. Protokół kontroli powinien zawierać:

- 1) nazwę podmiotu kontrolowanego w pełnym brzmieniu i jego adres oraz numer z krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON);
- 2) imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe inspektora pracy;
- 3) imię i nazwisko osoby reprezentującej podmiot kontrolowany oraz nazwę organu reprezentującego ten podmiot;
- 4) datę rozpoczęcia działalności przez podmiot kontrolowany oraz datę objęcia stanowiska przez osobę lub powołania organu, o których mowa w pkt 3;
- 5) oznaczenie dni, w których przeprowadzano kontrolę;
- 6) informację o realizacji uprzednich decyzji i wystąpień organów Państwowej Inspekcji Pracy oraz wniosków, zaleceń i decyzji innych organów kontroli i nadzoru nad warunkami pracy;
- 7) opis stwierdzonych naruszeń prawa oraz inne informacje mające istotne znaczenie dla wyników kontroli;
- 8) dane osoby legitymowanej oraz określenie czasu, miejsca i przyczyny legitymowania;
- 9) informację o pobraniu próbek surowców i materiałów używanych, wytwarzanych lub powstających w toku produkcji;
- 10) treść decyzji ustnych oraz informację o ich realizacji;
- 11) informację o liczbie i rodzaju udzielonych porad z zakresu prawa pracy;
- 12) wyszczególnienie załączników stanowiących składową część protokołu;
- 13) informacje o osobach, w obecności których przeprowadzano kontrolę;
- 14) wzmiankę o wniesieniu lub nie wniesieniu zastrzeżeń do treści protokołu oraz ewentualnym usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości przed zakończeniem kontroli;
- 15) datę i miejsce podpisania protokołu przez osobę kontrolującą oraz przez osobę lub organ reprezentujący podmiot kontrolowany.

3. Protokół podpisuje inspektor pracy prowadzący kontrolę oraz osoba lub organ reprezentujący podmiot kontrolowany.

4. Podmiotowi kontrolowanemu przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole.

5. Zastrzeżenia należy zgłosić na piśmie w terminie 7 dni od dnia przedstawienia protokołu.

6. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 4, inspektor pracy przeprowadzający kontrolę zobowiązany jest je zbadać, a w przypadku stwierdzenia zasadności zastrzeżeń - zmienić lub uzupełnić odpowiednią część protokołu.

7. W protokole nie można dokonywać poprawek, skreśleń ani uzupełnień bez omówienia ich na końcu protokołu, z wyjątkiem sprostowania oczywistych omyłek pisarskich i rachunkowych, które parafuje inspektor pracy, oznaczając parafy datą ich dokonania.

8. Odmowa podpisania protokołu przez osobę lub organ reprezentujący podmiot kontrolowany nie stanowi przeszkody do zastosowania przez inspektora pracy stosownych środków prawnych przewidzianych ustawą.

9. Kopię protokołu kontroli inspektor pracy pozostawia podmiotowi kontrolowanemu.

10. W przypadku nie stwierdzenia uchybień wynik kontroli może być udokumentowany w formie notatki urzędowej, która powinna zawierać zwięzły opis stanu faktycznego stwierdzonego w czasie kontroli.

11. Notatkę urzędową podpisuje inspektor pracy. Przepis ust. 9 stosuje się odpowiednio.

12. Do dokumentowania ustaleń z kontroli podmiotów innych niż pracodawcy, na rzecz których jest świadczona praca przez osoby fizyczne, ust. 10-11 stosuje się odpowiednio.

Art. 33. W toku kontroli legalności zatrudnienia inspektor pracy, oprócz uprawnień, o których mowa w przepisach poprzedzających, ma prawo:

- 1) badać dokumenty objęte zakresem kontroli, sporządzać niezbędne ich kopie, przesłuchiwać osoby podejrzane o naruszenie przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.⁵) w zakresie określonym w art. 10 ust. 1 pkt 3 i 4, przesłuchiwać świadków, sprawdzać tożsamość osób zatrudnionych i innych osób wykonujących pracę lub prowadzących działalność zarobkową na terenie podmiotu kontrolowanego;
- 2) sprawdzać tożsamość innych osób przebywających na terenie podmiotu kontrolowanego oraz żądać od nich oświadczeń w sprawie legalności zatrudnienia lub prowadzenia innej działalności zarobkowej.

Art. 34. Inspektor pracy w zakresie wykonywanych zadań współdziała ze związkami zawodowymi, organizacjami pracodawców, Policją, Strażą Graniczną, Służbą Celną oraz urzędami kontroli skarbowej.

Art. 35. 1. Wzór legitymacji służbowej, o której mowa w art. 25 ust. 2 ustala, w drodze zarządzenia, Marszałek Sejmu, na wniosek Głównego Inspektora Pracy.

Zarządzenie Marszałka Sejmu w tej sprawie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

2. Wzory druków stosowanych w działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Pracy określa Główny Inspektor Pracy.

Art. 36. 1. W wyniku ustaleń dokonanych w toku kontroli właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy:

- 1) wydaje decyzje, o których mowa w art. 11 pkt 1-5;
- 2) kieruje wystąpienia, o których mowa w art. 11 pkt 6;
- 3) wnosi powództwa oraz wstępuje do postępowania w sprawach, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 15;
- 4) podejmuje inne działania, jeżeli prawo lub obowiązek ich podjęcia wynika z odrębnych przepisów.

2. Środki prawne, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, dotyczące terenowych jednostek organizacyjnych podmiotu kontrolowanego, organ Państwowej Inspekcji Pracy kieruje do tego podmiotu, bez względu na swoją właściwość terytorialną. Jeżeli usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości nie wymaga decyzji pracodawcy, a także gdy nie można inaczej uniknąć niebezpieczeństwa zagrażającego życiu lub zdrowiu pracowników, decyzje, o których mowa w art. 37 ust. 1, wydaje się osobie kierującej tą jednostką.

Art. 37. 1. Decyzje, o których mowa w art. 11 pkt 1-5, wydawane są w formie:

- 1) pisemnej;
- 2) stanowiącej wpis do dziennika budowy;
- 3) ustnej.

2. Decyzje, o których mowa w ust. 1, w sprawach z zakresu działania okręgowego inspektoratu pracy wydaje okręgowy inspektor pracy, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 1 pkt 3.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, oprócz treści, powinna zawierać określenie podstawy prawnej, termin usunięcia stwierdzonych uchybień oraz pouczenie o przysługujących podmiotowi kontrolowanemu środkach odwoławczych.

4. W przypadku wydania decyzji w formie wpisu do dziennika budowy, kopia lub odpis tej decyzji stanowi załącznik do protokołu kontroli.

5. Decyzję ustną, o której mowa w ust. 1 pkt 3, wydaje się w celu usunięcia ujawnionych w toku kontroli uchybień w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, jeżeli mogą być one usunięte podczas trwania kontroli.

6. Od decyzji okręgowego inspektora pracy wydanej w formie pisemnej lub stanowiącej wpis do dziennika budowy, podmiotowi kontrolowanemu przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Pracy. Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od daty otrzymania decyzji.

7. W razie wniesienia odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy od decyzji wydanych w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2 i 3 ustawy, Główny Inspektor Pracy może wstrzymać jej wykonanie do czasu rozpatrzenia

odwołania, jeżeli podjęte przez podmiot kontrolowany przedsięwzięcia wyłączają bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia pracowników.

Art. 38. Podmiot kontrolowany, do którego została skierowana decyzja, o której mowa w art. 11 pkt 1-5 ustawy, ma obowiązek informowania odpowiedni organ Państwowej Inspekcji Pracy o jej realizacji z upływem terminów określonych w decyzji.

Art. 39. 1. Wystąpienie, o którym mowa w art. 11 pkt 6 ustawy, powinno zawierać wnioski pokontrolne i ich podstawę prawną.

2. Podmiot kontrolowany lub organ sprawujący nad nim nadzór, do którego skierowano wystąpienie, jest obowiązany w terminie określonym w wystąpieniu, nie dłuższym niż 30 dni, zawiadomić odpowiedni organ Państwowej Inspekcji Pracy o terminie i sposobie realizacji wniosków pokontrolnych.

Art. 40. 1. W razie stwierdzenia w toku kontroli wykroczenia polegającego na naruszeniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.⁵) w zakresie określonym w art. 10 ust. 1 pkt 3 i 4, właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy występuje z wnioskiem do właściwego sądu o ukaranie osób odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości.

2. Właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy zawiadamia o naruszeniu przepisów prawa właściwe organy, a w szczególności:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – o naruszeniu przepisów w zakresie ubezpieczeń społecznych,
- 2) urząd kontroli skarbowej – o naruszeniu przepisów prawa podatkowego,
- 3) Policję lub Straż Graniczną – o naruszeniu przepisów o cudzoziemcach,

3. Okręgowy inspektor pracy niezwłocznie powiadamia marszałka właściwego województwa o przypadkach naruszenia warunków prowadzenia agencji zatrudnienia określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

4. Okręgowy inspektor pracy niezwłocznie powiadamia właściwego starostę o stwierdzonych przypadkach naruszenia przez bezrobotnego lub przez podmiot kontrolowany przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Rozdział 5

Pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy

Art. 41. 1. Pracownikiem Państwowej Inspekcji Pracy wykonującym lub nadzorującym czynności kontrolne może być osoba, która posiada wykształcenie wyższe i niezbędną znajomość zagadnień wchodzących w zakres działania Inspekcji, daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków służbowych oraz złożyła państwowy egzamin przed komisją powołaną przez Głównego Inspektora Pracy.

2. Główny Inspektor Pracy określa zakres i tryb przeprowadzania egzaminu, o którym mowa w ust. 1.

3. Pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy zatrudnieni na stanowiskach: nadinspektora pracy – kierownika oddziału, nadinspektora pracy, starszego inspektora pracy - głównego specjalisty, starszego inspektora pracy - specjalisty, starszego inspektora pracy, inspektora pracy oraz młodszego inspektora pracy, zwani „inspektorami pracy”, nadzorują i przeprowadzają kontrolę przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz legalności zatrudnienia.

4. Pracownikami nadzorującymi czynności kontrolne są pracownicy Głównego Inspektoratu Pracy i okręgowych inspektoratów pracy wyznaczeni do wykonywania tych czynności.

Art. 42. 1. Pracownicy wykonujący lub nadzorujący czynności kontrolne obowiązani są rzetelnie i sumiennie wykonywać powierzone im zadania.

2. Pracownicy, o których mowa w ust. 1, w zakresie swojego działania są niezależni od jakichkolwiek wpływów postronnych.

3. Pracownicy, o których mowa w ust. 1, są obowiązani w szczególności do:

- 1) zachowania, również po zaprzestaniu pracy w Państwowej Inspekcji Pracy, tajemnicy dotyczącej działalności prowadzonej przez podmioty kontrolowane,
- 2) nie ujawniania informacji, że kontrola przeprowadzana jest w następstwie skargi, chyba że zgłaszający skargę wyrazi na to pisemną zgodę,
- 3) nie uczestniczenia w interesach podmiotów kontrolowanych.

Art. 43. 1. Pracownikowi wykonującemu lub nadzorującemu czynności kontrolne, delegowanemu służbowo do zajęć poza stałym miejscem pracy, przysługują, z zastrzeżeniem ust. 2, zwrot kosztów podróży i zakwaterowania oraz diety na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. Pracownikowi, o którym mowa w ust. 1, na obszarze kraju przysługuje dieta w podwójnej wysokości.

Art. 44. Główny Inspektor Pracy może udzielić pracownikowi wykonującemu lub nadzorującemu czynności kontrolne płatnego urlopu zdrowotnego na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe na okres ustalony w tym skierowaniu, nie przekraczający 30 dni w roku kalendarzowym.

Art. 45. 1. Główny Inspektor Pracy powołuje i odwołuje:

- 1) w Głównym Inspektoracie Pracy - dyrektora i wicedyrektora Gabinetu Głównego Inspektora Pracy, dyrektorów i wicedyrektorów departamentów, głównego księgowego, doradców, ekspertów i rzecznika prasowego oraz kierowników sekcji;
- 2) w Ośrodku Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy - dyrektora i jego zastępcę oraz głównego księgowego.

2. Osobie odwołanej ze stanowiska okręgowego inspektora pracy, zastępcy okręgowego inspektora pracy, a także osobie, o której mowa w ust. 1, która przed powołaniem na to stanowisko była pracownikiem Państwowej Inspekcji Pracy, przysługuje prawo do nawiązania stosunku pracy na stanowisku równorzędnym ze stanowiskiem zajmowanym przed powołaniem. Przepis art. 45 ust. 2 ustawy, o której mowa w ust. 7, stosuje się odpowiednio.

3. Stosunek pracy z pracownikami wymienionymi w ust. 1 oraz z pracownikami, o których mowa w art. 5 ust. 3, nawiązuje się na podstawie powołania.

4. Stosunek pracy z pracownikami wymienionymi w art. 41 ust. 3, nawiązuje się na podstawie mianowania.

5. Przed mianowaniem, o którym mowa w ust. 4, pracownik może być zatrudniony na podstawie umowy o pracę na okres nie przekraczający trzech lat.

6. Przepisów ust. 4 i 5 nie stosuje się do pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy.

7. Do pracowników Państwowej Inspekcji Pracy stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953 z późn. zm.⁹).

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 46. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 121 § 2-4 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Z zastrzeżeniem § 5 każdorazowo nałożona grzywna nie może przekraczać kwoty 10 000 zł, a w stosunku do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej kwoty 50 000 zł.

„§ 3. Grzywny nakładane wielokrotnie nie mogą łącznie przekroczyć kwoty 50 000 zł, a w stosunku do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej – 200 000 zł.

„§ 4. Jeżeli egzekucja dotyczy spełnienia przez zobowiązanego obowiązku wynikającego z przepisów prawa budowlanego, grzywna w celu przymuszenia jest jednorazowa.”;

2) art. 126 otrzymuje brzmienie:

„art.126. Na wniosek zobowiązanego, który wykonał obowiązek, grzywny uiszczone lub ściągnięte w celu przymuszenia mogą być zwrócone w wysokości 75 %, a w uzasadnionych przypadkach w całości. O zwrocie grzywny postanawia organ egzekucyjny. Państwowe organy

⁹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 123, poz. 1353, Nr 128, poz. 1403 z 2002 r. Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 71 i Nr 169, poz. 1417.

egzekucyjne mogą zwrócić grzywnę po uzyskaniu zgody organu wyższego stopnia.”.

Art. 47. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. nr 43, poz. 296 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 63¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 63¹. W sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy Główny Inspektor Pracy oraz okręgowi inspektorzy pracy mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli, a także wstępować, za zgodą powoda, do postępowania w tych sprawach w każdym jego stadium.”;

2) art. 462 otrzymuje brzmienie:

„Art. 462. W sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych organizacje społeczne, o których mowa w art. 61, a także Główny Inspektor Pracy oraz okręgowi inspektorzy pracy w zakresie określonym w art. 63¹, mogą powodować wszczęcie postępowania na rzecz pracowników oraz ubezpieczonych. Przepisy art. 61-63 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 48. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.⁴) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9¹ § 4 otrzymuje brzmienie:

„§4. Pracodawca przekazuje porozumienie właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.”;

2) w art. 150 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Pracodawca, u którego nie działa zakładowa organizacja związkowa, a także pracodawca, u którego zakładowa organizacja związkowa nie wyraża zgody na ustalenie lub zmianę systemów i rozkładów czasu pracy oraz okresów rozliczeniowych czasu pracy, może stosować okresy rozliczeniowe czasu pracy określone w art. 129 § 2 i w art. 135 § 2 i 3 - po uprzednim zawiadomieniu właściwego okręgowego inspektora pracy.”;

3) w art. 151⁷ § 6 otrzymuje brzmienie:

„ § 6. Na pisemny wniosek pracownika, o którym mowa w § 2, pracodawca informuje właściwego okręgowego inspektora pracy o zatrudnianiu pracowników pracujących w nocy.”;

4) w art. 200¹ § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Wykaz lekkich prac określa pracodawca po uzyskaniu zgody lekarza wykonującego zadania służby medycyny pracy. Wykaz ten wymaga zatwierdzenia przez właściwego okręgowego inspektora pracy. Wykaz lekkich prac nie może zawierać prac wzbronionych młodocianym, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 204.”;

5) w art. 209 :

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pracodawca rozpoczynający działalność jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia tej działalności, zawiadomić na piśmie właściwego okręgowego inspektora pracy i właściwego państwowego inspektora sanitarnego o miejscu, rodzaju i zakresie prowadzonej działalności.”,

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Właściwy okręgowy inspektor pracy lub właściwy państwowy inspektor sanitarny może zobowiązać pracodawcę prowadzącego działalność powodującą szczególne zagrożenia dla zdrowia lub życia pracowników do okresowej aktualizacji informacji, o której mowa w § 1.”;

6) w art. 234 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Pracodawca jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić właściwego okręgowego inspektora pracy i prokuratora o śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym wypadku przy pracy oraz o każdym innym wypadku, który wywołał wymienione skutki, mającym związek z pracą, jeżeli może być uznany za wypadek przy pracy.”;

7) w art. 235 §1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pracodawca jest obowiązany niezwłocznie zgłosić właściwemu organowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej i właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy każdy przypadek rozpoznanej choroby zawodowej albo podejrzenia o taką chorobę.”;

8) w art. 237¹¹ § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy może nakazać utworzenie służby bhp, albo zwiększenie liczby pracowników tej służby, jeżeli jest to uzasadnione stwierdzonymi zagrożeniami zawodowymi.”;

9) art. 281 otrzymuje brzmienie:

„Art. 281. Kto, będąc pracodawcą lub działając w jego imieniu:

- 1) zawiera umowę cywilnoprawną w warunkach, w których zgodnie z art. 22 § 1 powinna być zawarta umowa o pracę,
- 2) nie potwierdza na piśmie zawartej z pracownikiem umowy o pracę,
- 3) wypowiada lub rozwiązuje z pracownikiem stosunek pracy bez wypowiedzenia, naruszając w sposób rażący przepisy prawa pracy,
- 4) stosuje wobec pracowników inne kary niż przewidziane w przepisach prawa pracy o odpowiedzialności porządkowej pracowników,
- 5) narusza przepisy o czasie pracy lub przepisy o uprawnieniach pracowników związanych z rodzicielstwem i zatrudnianiu młodocianych,
- 6) nie prowadzi dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz akt osobowych pracowników

- podlega karze grzywny od 1 000 zł do 30 000 zł.”;

10) w art. 282 §1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 282. § 1. Kto, wbrew obowiązki:

- 1) nie wypłaca w ustalonym terminie wynagrodzenia za pracę lub innego świadczenia przysługującego pracownikowi albo uprawnionemu do tego świadczenia członkowi rodziny pracownika, wysokość tego wynagrodzenia lub świadczenia bezpodstawnie obniża albo dokonuje bezpodstawnych potrąceń,
- 2) nie udziela przysługującego pracownikowi urlopu wypoczynkowego lub bezpodstawnie obniża wymiar tego urlopu,
- 3) nie wydaje pracownikowi świadectwa pracy,

podlega karze grzywny od 1 000 zł do 30 000 zł.”;

11) w art. 283 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§1. Kto, będąc odpowiedzialnym za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy albo kierując pracownikami, nie przestrzega przepisów lub zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, podlega karze grzywny od 1 000 zł do 30 000 zł.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto:

- 1) wbrew obowiązki nie zawiadamia w terminie 30 dni właściwego okręgowego inspektora pracy i właściwego państwowego inspektora sanitarnego o miejscu, rodzaju, zakresie prowadzonej działalności, jak również o zmianie miejsca, rodzaju i zakresu prowadzonej działalności oraz o zmianie technologii, jeżeli zmiana technologii może powodować zwiększenie zagrożenia dla zdrowia pracowników,
- 2) wbrew obowiązki nie zapewnia, aby budowa lub przebudowa obiektu budowlanego albo jego części, w których przewiduje się pomieszczenia pracy, była wykonywana na podstawie projektów uwzględniających wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy, pozytywnie zaopiniowanych przez uprawnionych rzeczoznawców,
- 3) wbrew obowiązki wyposaża stanowiska pracy w maszyny i inne urządzenia techniczne, które nie spełniają wymagań dotyczących oceny zgodności,
- 4) wbrew obowiązki dostarcza pracownikowi środki ochrony indywidualnej, które nie spełniają wymagań dotyczących oceny zgodności,
- 5) wbrew obowiązki stosuje:
 - a) materiały i procesy technologiczne bez uprzedniego ustalenia stopnia ich szkodliwości dla zdrowia pracowników i bez podjęcia odpowiednich środków profilaktycznych,
 - b) substancje i preparaty chemiczne nie oznakowane w sposób widoczny i umożliwiający ich identyfikację,

- c) niebezpieczne substancje i niebezpieczne preparaty chemiczne nie posiadające kart charakterystyki tych substancji, a także opakowań zabezpieczających przed ich szkodliwym działaniem, pożarem lub wybuchem,
- 6) wbrew obowiązкови nie zawiadamia właściwego okręgowego inspektora pracy, prokuratora lub innego właściwego organu o śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym wypadku przy pracy oraz o każdym innym wypadku, który wywołał wymienione skutki, mającym związek z pracą, jeżeli może być uznany za wypadek przy pracy, nie zgłasza choroby zawodowej albo podejrzenia o taką chorobę, nie ujawnia wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, albo przedstawia niezgodne z prawdą informacje, dowody lub dokumenty dotyczące takich wypadków i chorób,
- 7) nie wykonuje w wyznaczonym terminie podlegającego wykonaniu nakazu właściwego okręgowego inspektora pracy,
- 8) utrudnia działalność organu Państwowej Inspekcji Pracy, w szczególności uniemożliwia prowadzenie wizytacji zakładu pracy lub nie udziela informacji niezbędnych do wykonywania jej zadań.”;

12) w art. 304⁵ §1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wykonywanie pracy lub innych zajęć zarobkowych przez dziecko do ukończenia przez nie 16 roku życia jest dozwolone wyłącznie na rzecz podmiotu prowadzącego działalność kulturalną, artystyczną, sportową lub reklamową i wymaga uprzedniej zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna tego dziecka, a także zezwolenia właściwego okręgowego inspektora pracy.”.

Art. 49. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.¹⁰) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 46 w § 1 po wyrazach „przeciwko środowisku, mieniu lub obrotowi gospodarczemu” dodaje się wyrazy „przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową”;
- 2) w art. 218 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Osoba określona w §1, która będąc zobowiązana orzeczeniem sądu do wypłaty wynagrodzenia za pracę lub innego świadczenia ze stosunku pracy, obowiązku tego nie wykonuje

- podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”.

Art. 50. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.¹¹) w art. 49 po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

¹⁰ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426 oraz z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493.

¹¹ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r.

„§3a. W sprawach o przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, o których mowa w art. 218-221 oraz w art. 225 § 2 Kodeksu karnego, organy Państwowej Inspekcji Pracy mogą wykonywać prawa pokrzywdzonego, jeżeli w zakresie swego działania ujawniły przestępstwo lub wystąpiły o wszczęcie postępowania.”.

Art. 51. W ustawie z dnia 24 listopada 1999 r. o Służbie Celnej (Dz.U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 167, poz. 1399) w art. 1 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 2 pkt 5a otrzymuje brzmienie:

„5a) kontrola przestrzegania legalności wykonywania pracy oraz prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców,”;

2) dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres oraz tryb przeprowadzania kontroli, o której mowa w pkt 5a. Rozporządzenie powinno określać w szczególności sposób przeprowadzania kontroli i dokumentowania przeprowadzonych czynności kontrolnych.”.

Art. 52. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148 z późn. zm.⁷) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. W sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika określonych w Kodeksie pracy, w sprawach o wykroczenia określonych w art. 119 - 123 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a także w sprawach o inne wykroczenia związane z wykonywaniem pracy zarobkowej, jeżeli ustawa tak stanowi, oskarżycielem publicznym jest Główny Inspektor Pracy lub okręgowy inspektor pracy.”;

2) w art. 96 § 1 otrzymuje brzmienie:

a) „§ 1. W postępowaniu mandatowym można nałożyć grzywnę w wysokości do 500 zł, a w przypadku, o którym mowa w art. 9 § 1 Kodeksu wykroczeń – do 1000 zł.”;

b) po § 1 dodaje się § 1a i 1b w brzmieniu:

„§1a. W postępowaniu mandatowym, w sprawach, w których oskarżycielem publicznym jest właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy, można nałożyć grzywnę w wysokości do 2000 zł.

§ 1b. W postępowaniu mandatowym właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy może nałożyć grzywnę w wysokości do 5000 zł za wykroczenie

Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479 oraz z 2006 r. Nr 15, poz. 118.

przeciwko prawom pracownika określone w Kodeksie pracy, ukaranemu co najmniej dwukrotnie za takie wykroczenie w ciągu dwóch lat od ostatniego ukarania.”.

Art. 53. W ustawie z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. Nr 166, poz. 1608 i z 2004 r. Nr 96, poz. 959) w art. 9 wprowadza się następujące zmiany:

1) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Pracodawca użytkownik dostarcza pracownikowi tymczasowemu odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, zapewnia napoje i posiłki profilaktyczne, przeprowadza szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ustala okoliczności i przyczyny wypadku przy pracy, przeprowadza ocenę ryzyka zawodowego oraz informuje o tym ryzyku.

2b. Do sposobu i terminów przeprowadzania szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przepisy Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio.”;

2) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zakres przejęcia przez pracodawcę użytkownika obowiązków pracodawcy dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy innych niż określone w ust. 2a;”.

Art. 54. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.⁵) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 w ust. 2 uchyla się pkt 1;

2) w art. 88 w ust. 12 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) cudzoziemiec wykonujący za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy narusza to prawo; uchylenie przyrzeczenia lub zezwolenia na pracę w przypadku naruszenia przepisów prawa pracy następuje na wniosek właściwego organu Państwowej Inspekcji Pracy.”;

3) uchyla się art. 116-118;

4) uchyla się art. 124.

Art. 55. W ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. nr 70, poz. 335 z późn. zm.) w art. 12a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, orzeka się na podstawie wniosku pochodzącego od właściwego organu Państwowej Inspekcji Pracy w trybie określonym w dziale VII Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”.

Art. 56. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. nr 123, poz. 776 z późn. zm.) art. 35a w ust. 1 pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) współpraca z właściwym terenowo okręgowym inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych”.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 57. Pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy zachowują uprawnienia pracownicze wynikające z aktów, na podstawie których powstał ich stosunek pracy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 58. Państwowa Inspekcja Pracy działająca na podstawie niniejszej ustawy przejmuje uprawnienia i obowiązki Państwowej Inspekcji Pracy działającej na podstawie ustawy, o której mowa w art. 66.

Art. 59. 1. Z dniem 1 stycznia 2007 r. pracownicy urzędów wojewódzkich wykonujący kontrolę legalności zatrudnienia na podstawie ustawy wymienionej w art. 54 w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, spełniający wymagania w zakresie wykształcenia, o którym mowa w art. 41 ust. 1, stają się pracownikami Państwowej Inspekcji Pracy.

2. Dotychczasowy pracodawca jest obowiązany w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy zawiadomić na piśmie pracowników, o których mowa w ust. 1, o zmianach, jakie mają nastąpić w ich stosunkach pracy. Przepis art. 23¹ § 4 Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio.

3. Pracownicy, o których mowa w ust. 1, przed dopuszczeniem do wykonywania czynności kontrolnych obowiązani są odbyć, w okresie dwóch lat od dnia wejścia ustawy w życie, szkolenie z zagadnień wchodzących w zakres działania Państwowej Inspekcji Pracy zakończone egzaminem państwowym, o którym mowa w art. 41 ust. 1. Koszty szkolenia ponosi Główny Inspektor Pracy.

4. Stosunek pracy z pracownikiem, o którym mowa w ust. 1 wygasa w przypadku, gdy nie spełni on warunku przewidzianego w ust. 3.

Art. 60. 1. Dotychczasowy pracodawca, w terminie do dnia 15 listopada 2006 r., przekaze imienne wykazy pracowników, o których mowa w art. 59 ust. 1 Głównemu Inspektorowi Pracy.

2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach pracowników, o których mowa w art. 59 ust. 1, kierując się koniecznością zapewnienia sprawnego i efektywnego wykonywania przekazanych zadań.

Art. 61. 1. W toczących się postępowaniach w sprawach o wykroczenia, o których mowa w art. 119-123 ustawy wymienionej w art. 54, z dniem wejścia w życie ustawy oskarżycielem publicznym staje się właściwy inspektor pracy.

2. Nie zakończone postępowania administracyjne toczą się nadal przed właściwymi okręgowymi inspektorami pracy.

3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przejęcia toczących się postępowań sądowych i administracyjnych, w szczególności sposób przekazania dokumentacji dotyczącej tych postępowań, kierując się koniecznością zapewnienia sprawnego i efektywnego prowadzenia przejętych postępowań przez właściwego okręgowego inspektora pracy.

Art. 62. Kadencja Rady Ochrony Pracy, powołanej w trybie określonym w ustawie, o której mowa w art. 66, trwa do jej zakończenia po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 63. Rzecznicy do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, którym uprawnienia nadał Główny Inspektor Pracy w trybie określonym w ustawie, o której mowa w art. 65, zachowują te uprawnienia pod rządami niniejszej ustawy.

Art. 64. W przypadku wszczęcia w życie egzekucji przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 65. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, w zakresie, w jakim nie są z nią sprzeczne, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Art. 66. Traci moc ustawa z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1362 z późn. zm.¹²).

Art. 67. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2007 r., z wyjątkiem art. 60, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 166, poz. 1360, z 2003 r. Nr 170, poz. 1652 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 64, poz. 564, Nr 110, poz. 926 i Nr 167, poz. 1399.

UZASADNIENIE

Ochrona pracy, a w szczególności nadzór nad warunkami wykonywania pracy jest konstytucyjnym obowiązkiem państwa, a jednocześnie zadaniem trudnym, wymagającym zdecydowanych, sprawnych i skutecznych działań. Państwo realizuje swój obowiązek za pośrednictwem wyspecjalizowanych organów publicznych, współpracujących w wykonywaniu swoich zadań z partnerami społecznymi.

Organem powołanym do nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy jest Państwowa Inspekcja Pracy – instytucja funkcjonująca w polskim porządku prawnym od ponad 80 lat. W obecnym modelu ustrojowym pozycja Państwowa Inspekcja Pracy jest szczególna. Jako jedyna wśród inspekcji tego rodzaju w Europie – Państwowa Inspekcja Pracy jest organem podległym Sejmowi i nadzorowanym przez niezależną od administracji rządowej – Radę Ochrony Pracy. Organizację, zadania i kompetencje tego organu określa dzisiaj ustawa z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1362 z późn. zm.).

Podkreślić trzeba, że obowiązująca aktualnie ustawa o Państwowej Inspekcji Pracy, od dnia jej uchwalenia, była wielokrotnie zmieniana, a ostatnia szeroka jej nowelizacja miała miejsce w 2001 r. Jednak zaistniałe w Polsce w ostatnich latach głębokie przemiany społeczno-gospodarcze spowodowały, że koniecznością stało się zaktualizowanie dotychczasowych regulacji prawnych, które usprawniłyby działania organów państwa w dziedzinie ochrony pracy.

Przedstawiony projekt nowej ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy ma na celu dostosowanie form i zakresu realizacji zadań tego organu do nowych potrzeb, spowodowanych rozwojem i zróżnicowaniem form prawno -organizacyjnych podmiotów zatrudniających pracowników, wzrostem konkurencyjności firm i pogłębiającą się niestabilnością rynku pracy. Czynniki te mają niewątpliwie bezpośredni wpływ na postawy pracodawców i pracowników, generując konieczność zintensyfikowania roli państwa w kontroli przestrzegania prawa pracy w Polsce i warunków jej wykonywania.

Potrzeba nowej regulacji wynika ponadto z konieczności rozszerzenia kompetencji kontrolnych Państwowej Inspekcji Pracy oraz wzmocnienia

instrumentów prawnych dla sprawniejszego działania kontrolno-nadzorczego, zdecydowanie reagującego na przypadki naruszania prawa pracy.

Przedłożona propozycja nowych rozwiązań ustawowych zmierza do poprawy skuteczności działań na rzecz ochrony praw pracowników w sferze prawa pracy, zapobiegania zjawisku nielegalnego zatrudniania, usprawnienia procedur kontroli i wykonywania nadzoru przez organy Państwowej Inspekcji Pracy, jak również zaostrenia sankcji wobec pracodawców za wykroczenia i przestępstwa przeciwko prawom osób wykonującym pracę zarobkową.

W systematyce projektu ustawy wyróżniono 7 rozdziałów, w których zawarte są przepisy dotyczące: organizacji Państwowej Inspekcji Pracy, jej zadań, zakresu działania organów Państwowej Inspekcji Pracy, postępowania kontrolnego, pracowników tego organu oraz zmian w przepisach obowiązujących. Projekt zawiera ponadto przepisy przejściowe i końcowe.

W projekcie ustawy nie przewiduje się zasadniczej zmiany w organizacji Państwowej Inspekcji Pracy. Jak dotychczas organ ten podlegać będzie Sejmowi w ukształtowanej od lat strukturze organizacyjnej, nadzór nad jego działalnością sprawować będzie nadal niezależna Rada Ochrony Pracy, powoływana na obecnych zasadach na 4 letnią kadencję, lecz w składzie ograniczonym do 30 członków. Państwową Inspekcją Pracy kierować będzie Główny Inspektor Pracy przy pomocy swoich zastępców. Inspekcję stanowić będzie Główny Inspektorat Pracy i okręgowe inspektoraty pracy, które jak obecnie będą mogły tworzyć oddziały, oraz pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy wykonujący czynności kontrolne lub nadzorcze, w tym inspektorzy pracy.

Poszerzone zostaną dotychczasowe zadania Państwowej Inspekcji Pracy o kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących legalności zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców.

Zwiększą się też obowiązki Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie ścigania wykroczeń odnośnie tych spraw oraz współdziałania z określonymi w projekcie organami w ramach kontroli legalności zatrudnienia.

Przekazanie realizowanych obecnie przez wojewodów zadań z zakresu kontroli legalności zatrudnienia do Państwowej Inspekcji Pracy ma na celu zwiększenie efektywności tej kontroli oraz zmniejszenie liczby organów kontrolnych.

Państwowa Inspekcja Pracy jako organ kontrolny z wieloletnim doświadczeniem i utrwalonymi strukturami organizacyjnymi gwarantuje większą prawidłowość realizowania tych zadań. Rozszerzenie kompetencji Państwowej Inspekcji Pracy jest odpowiedzią na poważny problem nielegalnego zatrudnienia pracowników i pozbawiania ich w efekcie prawem określonej ochrony.

Zmianie ulegnie zakres działania i kompetencji organów Państwowej Inspekcji Pracy. W projekcie przyjęto rozwiązanie, że organami Państwowej Inspekcji Pracy będą wyłącznie Główny Inspektor Pracy i okręgowi inspektorzy pracy. Zakres działania tych organów określają odpowiednio przepisy art. 18 i 19 projektu. Nowym rozwiązaniem jest stworzenie Głównemu Inspektorowi Pracy ustawowo określonej możliwości podejmowania interwencyjnych działań kontrolnych, jeżeli zaistnieje taka potrzeba.

Konsekwencją takiej regulacji jest przyjęcie w projekcie zasady, że decyzje w sprawach zakresu działania Państwowej Inspekcji Pracy w przypadku stwierdzenia naruszenia przez pracodawcę przepisów prawa pracy wydawać będą określone w ustawie właściwe organy tej Inspekcji. Zatem decyzje podejmowane w wyniku kontroli przeprowadzanych na obszarze właściwości okręgowych inspektoratów pracy – wydawać będzie w pierwszej instancji właściwy okręgowy inspektor pracy. Organem odwoławczym od tych decyzji będzie – Główny Inspektor Pracy. Wyjątkiem od tej zasady będą szczególne sytuacje, gdy czynności kontrolne podejmowane będą przez Głównego Inspektora Pracy lub z jego upoważnienia. Decyzje w tych sprawach wydawać będzie w pierwszej instancji Główny Inspektor Pracy. Od decyzji tych, zgodnie z procedurą administracyjną, odwołanie nie przysługuje, a Główny Inspektor Pracy będzie organem właściwym do rozpatrywania wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy. Dla zachowania efektywności działania Państwowej Inspekcji Pracy przewidziano, iż decyzje w imieniu okręgowego inspektora pracy będą mogli wydawać upoważnieni zastępcy okręgowego inspektora pracy oraz inspektorzy pracy zatrudnieni w okręgowym inspektoracie pracy i wykonujący czynności kontrolne. Do wydawania decyzji oraz do rozpatrywania odwołań od decyzji okręgowych inspektorów pracy, a także rozpatrywania wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy w imieniu Głównego Inspektora Pracy – organ ten może upoważnić swoich zastępców oraz pracowników wykonujących czynności nadzorcze, zatrudnionych w Głównym Inspektoracie Pracy.

W myśl projektu ustawy Główny Inspektor Pracy dokonywać będzie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec pracowników Głównego Inspektoratu Pracy, okręgowych inspektorów pracy i ich zastępców oraz pracowników nadzorujących lub wykonujących czynności kontrolne, w tym również zatrudnionych w okręgowych inspektoracie pracy. Natomiast okręgowy inspektor pracy dokonywać będzie takich czynności wobec pozostałych pracowników okręgowego inspektoratu pracy.

W projekcie uporządkowano przepisy dotyczące postępowania kontrolnego. Zachowane zostały dotychczasowe uprawnienia inspektorów pracy – już nie jako organów, ale pracowników Państwowej Inspekcji Pracy o szczególnym statusie – przysługujące im podczas wykonywania czynności kontrolnych, obowiązki i uprawnienia pracodawcy przy ich realizacji oraz obowiązujące obecnie regulacje proceduralne. Przepisy w tym rozdziale uzupełniono o uprawnienia i środki prawne przysługujące inspektorowi pracy przy wykonywaniu kontroli legalności zatrudnienia. Kontrole przeprowadzane będą, jak obecnie, po okazaniu przez inspektora pracy legitymacji służbowej, z zastrzeżeniem sytuacji, gdy postępowanie kontrolne dotyczy przedsiębiorcy lub kontroli przeprowadzanych w szczególnym trybie przez Głównego Inspektora Pracy. Określono w projekcie zasady i zakres upoważnień w tych sprawach oraz organy Państwowej Inspekcji Pracy uprawnione do ich wydawania.

Stosownie do przyjętych w projekcie ustawy nowych rozwiązań w zakresie struktury organizacyjnej Państwowej Inspekcji Pracy – zmodyfikowane zostały przepisy dotyczące pracowników Państwowej Inspekcji Pracy. Bez zmian pozostaną wysokie wymagania, jakie zobowiązani będą spełniać pracownicy wykonujący lub nadzorujący czynności kontrolne. Zachowuje się zasadę, że stosunek pracy z tymi pracownikami nawiązywany będzie na podstawie mianowania, na warunkach określonych w projekcie.

Do pracowników Państwowej Inspekcji Pracy nadal będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych.

Dla wzmocnienia skuteczności Państwowej Inspekcji Pracy w zwalczaniu naruszania przez pracodawcę przepisów prawa pracy dokonano w projekcie stosownych zmian w przepisach obowiązujących. Celem tych zmian jest podwyższenie sankcji za naruszenie praw osób wykonujących pracę zarobkową.

Projekt ustawy przewiduje zmianę przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, ustawy z dnia 24 listopada 1999 r. o Służbie Celnej, ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych oraz ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W Kodeksie pracy proponuje się zaostrzenie sankcji w stosunku do wykroczeń stypizowanych w art. 281, 282 §1 i 283 § 1 Kodeksu pracy poprzez wprowadzenie możliwości zastosowania grzywny w wysokości od 1000 zł do 30000 zł. Warto dodać, że w powyższych przepisach zawarte są najczęściej łamane przez pracodawców przepisy np. niewypłacanie wynagrodzenia, naruszanie przepisów o czasie pracy, naruszanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Obserwacja rynku pracy w Polsce skłania do wniosku, że wysokość kar nakładanych przez inspektorów Państwowej Inspekcji Pracy powoduje, że dla pracodawców niejednokrotnie ekonomicznie korzystniejsze jest zapłacenie mandatu i w dalszym ciągu łamanie przepisów w celu uniknięcia kosztów, jakie wiązałyby się z przestrzeganiem praw pracowników. Konieczne jest zatem podwyższenie wysokości grzywnien nakładanych w drodze mandatu. Stąd propozycja, aby w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia w postępowaniu mandatowym, w sprawach, w których oskarżycielem publicznym jest organ Państwowej Inspekcji Pracy, podwyższyć górną granicę grzywny do 2000 zł, a do 5000 zł w stosunku do pracodawcy ukaranego co najmniej dwukrotnie za takie wykroczenie w ciągu dwóch lat od ostatniego ukarania.

W Kodeksie karnym proponuje się rozszerzenie katalogu przestępstw przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową o przestępstwo polegające na niewykonaniu orzeczenia sądu nakazującego wypłatę wynagrodzenia za pracę lub innego świadczenia pieniężnego ze stosunku pracy (art. 218 k.k.). Uzasadnione jest także uzupełnienie treści art. 46 § 1 Kodeksu karnego o przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową. Przepis ten przewiduje możliwość orzeczenia przez sąd obowiązku naprawienia wyrządzonej szkody – w razie skazania za określone tam przestępstwa, przy czym jest to wyliczenie taksatywne.

W Kodeksie postępowania karnego proponuje się przyznanie Państwowej Inspekcji Pracy w postępowaniu karnym możliwości wykonywania praw pokrzywdzonego, co umożliwi inspektorom pracy składanie zażaleń na postanowienia prokuratora o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego i na postanowienia o umorzeniu postępowania w sprawach o przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową. Obecnie organy Państwowej Inspekcji Pracy nie dysponują takim uprawnieniem, a wprowadzenie możliwości składania zażaleń na postanowienia prokuratora spowoduje niewątpliwie większą efektywność w ściganiu przestępstw przeciwko prawom pracowników.

W ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji proponuje się m.in., aby grzywny uiszczone lub ściągnięte od pracodawcy mogły być zwrócone nie w całości, ale w wysokości 75%, natomiast w wyjątkowych i zasługujących na uwzględnienie przypadkach w całości. Niezasadnym bowiem jest zwrócenie całości grzywny, skoro pracodawca nie wykonał dobrowolnie obowiązku wynikającego z decyzji, co stanowiło przyczynę stosowania wobec niego finansowych środków przymusu.

Kolejna zmiana wiąże się z ustawą o zatrudnieniu pracowników tymczasowych, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2004 r. Z analizy sprawozdania Państwowej Inspekcji Pracy za 2004 rok wynika, że przyczyną 1/3 nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy był głównie brak precyzyjnych postanowień w umowach zawieranych między agencjami pracy tymczasowej i pracodawcami użytkownikami, dotyczących podziału ich obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Stąd ustawa powinna wprost przewidywać, że najważniejsze obowiązki w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy powinny spoczywać na pracodawcy użytkownika.

W przepisach przejściowych projekt przewiduje m.in. „przejęcie” przez Państwową Inspekcję Pracy pracowników urzędów wojewódzkich, wykonujących dotychczas czynności kontrolne w zakresie legalności zatrudnienia, ale tylko pracowników spełniających wymagania odnośnie wykształcenia określonego w art. 41 ust. 1 projektu ustawy (wykształcenie wyższe). Pracownicy ci przed dopuszczeniem do wykonywania czynności kontrolnych obowiązani będą odbyć, w okresie 2 lat, szkolenie z zagadnień wchodzących w zakres działalności Państwowej Inspekcji Pracy zakończone egzaminem państwowym.

Przyjęcie takiego rozwiązania podyktowane jest koniecznością zapewnienia utrzymania na dotychczasowym poziomie fachowym przeprowadzanych przez Państwową Inspekcję Pracy kontroli.

Zgodnie z art. 67 projektu – ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2007 r., z wyjątkiem przepisu zobowiązującego obecnego pracodawcę osób wykonujących obecnie kontrole legalności zatrudnienia do przekazania Głównemu Inspektorowi Pracy imiennych wykazów tych osób, który wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

Z dniem wejścia w życie nowej ustawy utraci moc obowiązująca do tego czasu ustawa z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.

Przewidywany wzrost kosztów funkcjonowania Państwowej Inspekcji Pracy wynika ze zwiększenia zakresu obowiązków i w opinii Państwowej Inspekcji Pracy wyniesie około 13 mln zł. Wzrost kosztów stanowią będą wydatki na wyposażenie nowych miejsc pracy, wynagrodzenie osób przejmowanych z urzędów wojewódzkich oraz sfinansowanie wyspecjalizowanego przeszkolenia tych osób, niezbędnego dla ich przygotowania do wykonywania czynności kontrolnych w rozszerzonym zakresie.

Projektowana regulacja nie spowoduje więc znacznych dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa na rok 2007 r., ponad dotychczasowe wydatki związane z aktualnym funkcjonowaniem Państwowej Inspekcji Pracy.

Projekt ustawy został skierowany do zaopiniowania przez Państwową Inspekcję Pracy oraz do konsultacji społecznych z organizacjami pracodawców i związkami zawodowymi, w tym do: Konfederacji Pracodawców Polskich, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Związku Rzemiosła Polskiego, Business Centre Club – Związku Pracodawców, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych oraz Forum Związków Zawodowych.

Zakres przedmiotowy projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.